

1

1-

Video enstelasyonu ile birlikte sunulacak duvar yazısı, enstelasyondaki şarkının sözlerini ve gerekli bilgiyi içermektedir

Hey, Europe
Erzen Shkololli
Hey Avrupa

Hey Avrupa,
Eski Arnavutluk'un Arnavutları olarak sana bir mektup yolluyorum.
Oğullarım nasıl?
Gayet iyi biliyorsun onlar gurbette
Hey sen, kır saçlı Avrupa
Topraklarımı hatırlıyor musun?
Tek bir vatanda yaşayan Arnavutları?..
Neden Londra'daki sözleşmelere bakmıyorsun?
Nasıl da sınırlarımızı kesip ayırdınız?
Kardeşlerim vatansız bırakıldı
Kuzenlerim ve yeğenlerim de oralarda kaldı
"Kartal"ın çocuklarını iki parçaya ayırdınız
Bu sana yazdığım ilk mektup değil..
Hey! Senin adaletsizliğin yüzünden hâlâ acı çekiyorum ben.
Balkanlar'da barış istiyorsan gerçekten
Arnavutları öz ruhun gibi sevmen lazım.
Benim için artık güneş parlamıyor.
Her gün sana Amerika'daki, Fransa'daki ve İngiltere'deki
Danimarka'daki ve Almanya'daki
Hatta İsviçre ve İtalya'daki
Bulgaristan ve Romanya'daki
Arjantin ve Norveç'teki
Brezilya ve Avustralya'daki oğullarım için soruyorum
Allah aşkına söz ver bana
Uzun zaman önce birbirinden ayırdığın
George Castriota'nın (İskender Bey) oğullarını tekrar bir araya getireceksin.
Gözyaşlarımız hiç dinmedi...

Mektubumun sonunda şunu söylemek isterim sana
Arnavutlarla oynama!..
Eğer "Kartal"ın kanatlarını kırarlarsa
Tüm Balkanlar yanacak.

Şarkıcı Hakkında: Shkurte Fejza

18 Kasım 1961 tarihinde doğdu. 26 yılı aşkın bir süre, köklerini Arnavut halk müziğinden alan popüler müzikle ilgilendi. 1981-83 yıllarında, şarkıları komünist rejim tarafından yasaklandı ve 1986 yılında hapse mahkum edildi.

2

Video enstelasyonu ile birlikte sunulacak duvar yazısı, eser hakkındaki yazıdır:

Erzen Shkololli'nin Hey Europe'unda beyaz bir zemini arkasına alan (Emre ve Dario'daki gibi) bir figürle karşılaşırız. Geleneksel kostümler içindeki, Arnavutluk'ta belirli bir üne sahip Shkurte Fejza'nın söylediği türkü video çalışmasının tümünü kaplıyor (sergideki diğer çalışmalarda da soundtrack ile görüntü arasında böyle bir örtüşme var) ve Avrupa'ya hitap eden sözlerle başlıyor (Avrupa, Avrupa Duy Sesimizi sloganında olduğu gibi).

Vahit Tuna'nın kullandığı slogandaki gibi tehditkar değil belki ama yine de Fejza'nın yazdığı sözler, belirli bir ızdırabı yansıtan, Avrupa'yı kendisine yardım etmemesi nedeniyle azarlayan ve hatta bölgenin geleceğini riske atarak çekilen acıları derinleştirmekle suçlayan bir tona sahip. Acı ve kurban konumundan sözalın bu ton yine de milliyetçi bir retoriğin de içinde kalıyor. Şarkının yüzeyde taşıdığı söylem ile arasında mesafe kurmak için Erzen herhangi bir araca başvuruyor mu? Belirli bir yabancılaştırma etkisi var mı? Beyaz zemin, Erkmen'in içinde olduğu gibi, kültürel kimliğin/özdeşleşmenin tesisini kesintiye uğratmak üzere stratejik biçimde mi işliyor? Yoksa şarkıyı söyleyen kişinin kostümü üzerinde varolan ulusal kimliğin kontürlerini daha da belirginleştirmek gibi bir sonuca mı yol açıyor? Ya da, sanatçının düşündüğü gibi, sadece Fejza'nın yalnızlığına, yalıtılmışlığına, sesini duyuramayışına mı işaret ediyor?

3

Ayşe Erkmen'in Video enstelasyonu ile birlikte sunulacak duvar yazısı, eser hakkındaki yazıdır:

Ayşe Erkmen'in Emre ve Dario'su (1999) Erzen Shkololli'nin Hey Europe'u gibi tamamen beyaz bir zemin üzerinde yerleştirilmiş figürler üzerine kurulmuştu. Erkmen'in içinde, genç ve yakışıklı bir çocuğu Dario Moreno'nun *Istanbul C'est Constantinople* başlıklı şarkısıyla dans ederken görüyoruz (Avrupa'da kime, İstanbul'dan geliyorum, dersiniz bu şarkıyı mırıldanıp hafifçe dans etmeye başlıyor, tabii daha çok orta yaşlılar). Şarkının sözleri (farklı dillerde farklı versiyonları var), genelde yan bir motif olarak, modern Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik temsilleri düzeltmek, onun yenileştiğini ima etmek gibi tassa taşıyor. Benzer görevler bir zamanlar Eartha Kitt ve Sherliey Bassey gibi Atlantic firmasına bağlı ünlü jazz vokalistlerine de yüklenmiş, Eurovision şarkı yarışmalarına katılan şarkılara da ulusu mutlak biçimde temsil etme misyonu biçilmiş ve hüsrana uğranmıştı. Erkmen'in işindeyse dans eden figürün zeminde yeralan şarkının taşıdığı temsili havayla örtüşmediği görülüyor. Genç figür dudaklarını şarkıya göre oynatmaya girişiyor ama başarısızlığa uğradığında da umrunda olmuyor. Figürün üzerinde hangi kültürden geldiğine yönelik, onu belirli bir coğrafyaya sabitleyecek herhangi bir ipucu bulunmuyor; bu durum Ayşe Erkmen'in fonda sterilleştirme etkisi gösterecek bir beyazlığa başvuruyla da vurgulanmakta. Böylelikle şarkıdaki temsili misyon dans eden kişinin kozmopolit görüntüsüyle karşılaştırılıyor. Hatta, videodaki gencin

sanatçının oğlu olduğu bilgisi kulağımıza fısıldandığında belki de Emre'nin temsildışılığının sanatçının kendi duruşuna vekalet ettiğini de düşünebiliriz.

4

Vahit Tuna'nın Video enstelasyonu ile birlikte sunulacak duvar yazısı, eser hakkındaki yazıdır:

Vahit Tuna'nın Avrupa, Avrupa Duy Sesimizi (2000) başlıklı videosu bir futbol antreman sahasından alınan görüntülerle açılmakta. Zemine yerleştirilmiş tekno ritimle birlikte hareket ediyormuş gibi görünen kamera, sarsıntılı bir şekilde sahanın beceriksizce çizilmiş, eğri çizgileri, çimden mahrum, bozuk zemini üzerinde geziniyor; kenardaki uyduruk aydınlatma sistemini ve çamura bulanmış, yırtık fileli kaleleri görüntülemekte. Daha sonra çerçeve birden, zıplayıp duran bir kafanın üzerinde odaklanıyor. Yakın çekimden kaydedilen yüzü bir karmaskesi gibi kaplayan kırmızı şapka ve kaşkol, görüntüdeki adamın milli takıma olan bağlılığının uslu bir sempatinin ötesine taşıdığını ima etmekte. Adam yumruğunu kameraya doğru sallıyor ve slogan atmakta. Avrupa Kupalarında ve milli maçlarda on küsür senedir çığırılğelen slogan aslında günümüzdeki Türk milliyetçiliğinin (daha doğrusu milliyetçilik/erinin) genel psikolojisi üzerine fikirler verebiliyordu kolaylıkla: dışlanmışlık hissi, güncel rezilliklerden kaçmayı sağlayacak bir heroik geçmiş, Altın Çağ anıştırması emperyal mirasın kaybedilmesinin sağaltılmamış ve hatta bastırılmış yaraları, fetişleştirilmiş bir düşman (ama aynı zamanda, melodramlardaki ulaşılamayacağı bilinen zengin kızlar gibi, bir arzu nesnesi) olarak bütünsel, homojenleştirilmiş bir Avrupa'nın kurgulanışı, duhul etmeye bitişik eril fanteziler, homofobi... Tuna'nın videosundaki performansın, kimliği ayrıştıramayan figürün potansiyel saldırganlığı ve saha kenarında yaktığı fişekler marifetiyle tehditkar bir tada büründüğü söylenebilir. Ama bütün bu dekoru yersizleştirecek başka bir şeyin kokusu da geziniyor sanki arka planda; parodi gibi bir şeyin kokusu.